

сплати ПДВ (переважно соціального призначення); уніфікація акцизів - на деякі товари (чай, сіль, цукор) відмінені, на інші (включаючи каву) встановлені єдині ставки. Також гармонізовані правила визначення оподаткованого прибутку, зокрема, в частині амортизаційних відрахувань, системи консолідованої звітності, звітного періоду – один рік, інвестиційних пільг.

Із метою адаптації вітчизняної податкової системи до європейських стандартів видається необхідним: а) підвищити ставки акцизного податку на алкоголь і тютюнові вироби; б) зменшити нарахування на заробітну плату; в) запровадити податок на розкіш; г) запровадити інвестиційно-інноваційні пільги; д) повернутись до прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб. Такі заходи наблизять вітчизняну податкову систему до європейських вимог і полегшать реалізацію низки цілей податкової політики: стимулювання економічного розвитку, заохочення інвестицій, стимулювання зайнятості, підвищення добробуту населення та розвитку людського капіталу.

Література:

1. Гармонізація податкового законодавства у країнах Європейського Союзу: досвід для України [Електронний ресурс] // Стратегічні пріоритети, № 3 (8). – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/8/14.pdf>.

2. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015рр. / авт. кол. : А. Гальчинський, В. Геєць та ін. Нац. Ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.

3. Гармонізація податкових систем країн ЄС. Європейський вибір України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/3.pdf>

4. Молдован О. О. Гармонізація системи фіскальних стимулів із правилами ЄС як чинник підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств / О. О. Молдован // Фінанси України. – 2014. – № 2. – С. 115-125. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2014_2_11.

Яна Юхимець

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: викл. Іванова А. М.

УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Оскільки економіка нашої країни на сьогоднішній день перебуває в складному становищі, то проблема ухилення українців від сплати податків є досить актуальною. Основне завдання податків – наповнення державного бюджету, але через те, що платники податків ухиляються від сплати податків, держава зазнає значних втрат.

Дослідженню питань ухилення від сплати податків присвячені праці науковців, серед яких: Білик М., Веткін А., Вишневський В., Захожай В., Золотко І., Кізима А., Коновалова І., Крисоватий А., Литвиненко Я., Сторожук О. та інші.

Для того, щоб з'ясувати важливість даної проблеми, пропонуємо спочатку визначити причини ухилення від сплати податків. Так, на даний час в Україні можна виділити такі причини ухилення від сплати податків:

1. Значна частина економіки України перебуває у тіньовому секторі. У першому півріччі 2015 року рівень тіньової економіки України становив 42% від офіційного ВВП. Це означає, що майже половина населення працює неофіційно, а отже не сплачує податки [1].

2. Нестабільність податкового законодавства. Складність у розрахунках сум податкових зобов'язань викликана досить частими змінами законодавства, які нерідко є суперечливими та недосконалими. За роки незалежності до податкового законодавства вносилося безліч змін і доповнень, приймалися нові законодавчі акти, які в загальній сукупності породили системну безсистемність: утворилося замкнене коло нормативних недоречностей, неузгодженостей та двозначностей. Тільки відносно податку на додану вартість за роки його існування було

прийнято понад 70 законів із внесеними до них поправками та видано понад 200 роз'яснень та уточнень [2].

3. Недовіра населення до уряду. За даними соціологічного дослідження аналітичної групи «Центр» 47,4% українців вважають, що представники уряду використовують податки не на соціально-економічні потреби, ще 37,3% вважають, що існуюча система податків є непрозорою [3].

4. Високий рівень корупції в органах державного управління. За даними Transparency International - Україна протягом останнього півріччя рівень корумпованості Державної фіскальної служби становить близько 25% [4].

5. Низький рівень податкової культури українських громадян. В умовах демократично суспільства право свободи думки і свободи вибору, за своєю сутністю, має реалізовуватись і через згоду добровільно сплачувати податки. Тобто, кожен громадянин повинен на підсвідомому рівні розуміти важливість сплати податків [5].

Тому, судячи із вище сказаного, можна окреслити такі способи вирішення проблеми ухилення від сплати податків:

1. Державне стимулювання економічного зростання, детінізацію економіки необхідно здійснювати за допомогою системи пільг, яка базується на механізмі заохочення та спонукання до певного виду діяльності. Акцент можна зробити на запровадженні пільг, які б стимулювали виробництво, а пільги соціального призначення надавати у виключних випадках при достатньому обґрунтуванні [6].

2. Проведення антикорупційної політики та виведення економіки із тіньового сектору.

3. Виховання податкової культури та грамотності у сучасній молоді. Створення спеціальних програм в школах та інших навчальних закладах, за допомогою яких не лише студенти економічних вузів розумітимуться у важливості сплати податків, але й кожен громадянин, який має середню освіту.

4. Створення спеціальних програм, сайтів в інтернеті, на яких буде розміщена звітність фіскальної служби про те, як використовуються податки. Для того, щоб платники податків могли здійснювати непрямий контроль за витратами бюджетних коштів.

5. Прийняття стабільного податкового законодавства, яке не змінюватиметься певний період часу; проведення кодифікації податкових законів, значне спрощення їх викладення, щоб вони були доступними та зрозумілими.

Проблема ухилення від сплати податків є однією з тих проблем, вирішення яких сприятиме значному покращенню економічного життя країни. Доля нашої країни і перспективи її розвитку залежать від кожного громадянина, від того, як ми виконуємо свої обов'язки. Тому, за умови реформування податкової системи в напрямі зниження реального податкового навантаження і запобігання ухиленню від сплати податків Україна має шанс стати серйозним суб'єктом податкової та економічної конкуренції у світовому просторі.

Література:

1. Звіт Мінекономіки щодо тенденцій тіньової економіки у першому півріччі 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.acrg.org.ua/>.

2. Сидоренко Т. О. Сутність та причина ухилення від сплати податків.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://soskin.info/ea/2010/5-6/201043zmist.html>.

3. Чому українці ухиляються від сплати податків // Економічна правда. 19.09.06 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2006/09/19/3157317/?attempt=1>.

4. Рівень сприйняття корупції бізнесом // Прес-реліз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/news/oficial/5206.html>.

5. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посіб. / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 307 с.

6. Вавілов П. І. Ухилення від сплати податків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_02/Vavilov.pdf.